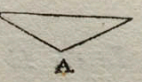

toris osse, sed antea quam costarum ossa in cartilagine pectoris ossi inarticulandam definire incipiunt, nec prorsus recto tramite, recta uel linea nascitur, sed quasi digitis quibusdam ex costarum ossibus longius exortis procedit. Hinc ad exteriora porrectus angustior, sed crassior efficitur, quousque ad humeri cum scapula articulum, in latum nerueumque tendit, carne mixtum finiat, quo processus anchorae imaginem referentis interno lateri implantatur, illic nervosior euadens, ubi is processus ex suo appendice nervosior internus capitis partem emittit, eius musculi, quem inter cubitum flectentes anteriorem recensimus. Nequaquam autem tendo iste, articuli ligamentum in homine contingit, ut sanè, sed admodum adhuc obscurè, in caudatis simijs, quibus anchoram imitans processus modicè extuberat, deinde nullam scapulae regionem uacare, præter hunc processum reperias, cui tendo ille commode implantari possit. Ad hæc, si musculi huius naturam ad amissim perpendere, procul dubio cum alterius alicuius usus gratia, tum etiam præcipue huius musculi insertionis occasione, illum scapulae processum à Natura productum astrues, quandoquidem processus is, musculi illi non mediocriter aptam insertionis sedem exporrigat. Huius musculi fibræ sese non decussatim intersecant, quemadmodum musculi, qui nobis brachium adducere dictus est. Quum itaque hoc sit ac figura musculus iste à Natura creatus sit, qui obsecro, ad altiora, quam primi musculi superior pars, brachium pectori admovebit? Eius enim principium, longè à prioris musculi superiori principio superatur, quum hoc à clavicula, & superiori pectoris ossis sede, insigniter etiam deorsum oblique feratur, illud uerò ex secunda costa & tertia, primum, ut uel elatissimè procedat, longèq; inferius habeatur, ac minus obliquum ductum (quod etiam ad superiora ferè pertinet) molitur. Quamobrem si hæc omnia haud segniter perpendere, & Galeno concesseris musculi insertionem, quæ è regione humeri capitis perficitur, nonnihil articuli ligamentum apprehendere necessario fateberis eam, quam musculus iste molitur, tur brachij adductionem, neque humiliorem, neque altiorē fieri ea, quam à primo musculo effici dudum dixi. Quum itaque solius scapulae gratia, non autem brachij, musculus hunc procreatum in hominibus certissimè noui, ipsius denuò in scapulam mouentium musculorum enarratione sermo instituetur, ac proinde etiam in præsentia reliquos brachij motores aggrediar. Vnum igitur musculum, omnium adductionum brachij ad pectus autorem esse censeo, & qui brachium ad superiora attollit, pariter quoque unum statuo. Est porro hic musculus carnosus, uaria quoque, sed continua principia sortitus, ac uelut ex diuersis musculis (si lato ipsius principio, & uarijs inscriptionibus attenderis) conformatus. ex media enim clauiculae parte, secundum ipsius longitudinem, quæ scapulam spectat, principium ducit, musculi brachium pectori adducendi contiguus. Deinde ex summo humero, ubi is clauiculae committitur, & tota quoque scapulae spina musculus hic exoritur. Ex tota hac clauiculae, summi humeri, & scapulae spinæ regione, principium nerueum continua linea nascitur, quod uix bene pronatum, ilico carnosum, crassumq; admodum & extuberans efficitur. Mox à principio musculus carnosus permanens, in angustum sensim, tanquam in trianguli uerticem tantisper porrigitur, donec humero tendine amplo, & ex carne neruosaq; substantia mixto, robustoq; ad humeri ossis latitudinem, non modicè sub ipsius ceruice inferatur. Ipsi in tertio, quæ intus, quam extra nervosior est, non ad amissim secundum transuersum perfitur, sed modicè obliqua ab anterioribus, deorsum in posteriora nonnihil uergit, nihilq; minus quam decliuus recta uel (etsi Galenus secus attestetur) est, qui ipsi eandem insertionis formam tribuit, cum musculi brachium pectori adducente, quam secundum rectum, ac humeri longitudinem perfici diximus. Totus itaque musculus, si quis illum obiter intueatur, trianguli imaginem præ se fert, ac proinde à similitudine, illum Græci *Δευροδόν* appellauerunt. Quemadmodum etiā ob id, quod humeri ad scapulam articulo, quem *Δευροδόν* Græci uocarunt, insertitur, illumq; quodāmodo cōtegūt, eundem musculus nominarūt, ego autem toto sermonis cōtextu, musculus appellabo brachium attollentē. Cæterum costæ, musculus hunc describentes ita se se habent. Prima à media clauiculae longitudinis sede, ad summum humerum cōtendit, & hinc per scapulae spinam, ad eiusdem usque basim. Secunda, à clauicula oblique, deorsum ad insertionis internū latum ducitur, aut ea est, quæ hunc musculū, & brachium pectori reducentem musculus intercedit ea regione, qua inuicem ambo committuntur. Tertia uerò costa, à scapulae basi, ubi eius spina eminere incipit, ad externū latum insertionis oblique, deorsum in priora contendit. Cæterum ueteres Græci, qui suos pueros corporis fabrica sedulo edocebant, omniaq; ut uerisimile est, ad quādam species puerorum gratia referebant, hac triangulari figura non contenti, uidentur & exortum præsentis musculi cuiusdā trianguli uerticem assimilasse, quem musculus nō antea ostendit, quam suo principio undiq; liberatus, in planum ponatur.

Sectus brachium mouentium.

Li. 5. de Anatomia ministr. sect.

Notat tri-
anguli, de quo
hic agitur uer-
ticem.

ponitur. Quum enim ita extenditur, principij pars, quæ brachium pectori adducenti musculo proxima est, & deinde quæ ad basim scapulae habetur, ambo magis prominent, & attolluntur ea parte principij, quæ à summo humero pendet, quasi ualde obtusum trianguli uerticem hæc pars exprimeret. Hunc autem triangulum efformabis, dum alicui longe costæ duas alias breuissimas adijcies, duæ enim hæc obtusum angulū efformabunt, cui præsentis musculi exortus effigies à Veteribus comparabatur. Huius fibræ inuicem non aliter uariant, quam quod anteriores, quæ clauiculæ debentur, deorsum oblique in posteriora ferantur, posteriores uerò, quæ à scapulae spina pendunt, oblique in priora descendant. Quæ autem à summo humero, & ipsius cum clauiculæ articulo pronascuntur, recta deorsum procurrunt, nullo tamen interrim pacto musculi brachium ad pectus ducentis fibrarū ritu, se inuicem decussatim intersecant, nihilominus tamen ob inscriptiones nonnullas oblique ductas, fibræ implicari parumper cōspiciuntur. Si itaque musculi pars, quæ à clauicula principium ducit, tensa fuerit, brachium sursum ad anteriora colli, & faciem attolletur. Si uerò fibræ à summo humero, & clauiculæ sedē ipsi commissa, originem mutantē contrahantur, brachium recta, & in neutram partem uertens assurgit. At si posterior musculi pars, ex scapulae spina prodiens in se colligatur, ad posteriora ceruicis, ipsūq; occiput, brachium agetur. Musculi huius initia, ex tota amplitudine illorum, quæ diximus, ossium non exoriuntur, sed duntaxat instar crassioris lineæ, undecurruque à prominentiori illarum sede adeo, ut parua omnino initij crassities occurrat. Neque id prorsus negligendum est, quum præter hunc musculus, qui brachium motu proprio attollat, nullus sit, neque etiam brachium hoc donatum musculo, alio egeat, qui eodē cum illo fuerit gatur munere. Quamquam non ignorem, Galenum hic alios quosdam describere, at id tam uerè, ut sibi in Decimotertio de Partium usu, & Quinto de Administrandis sectionibus minime constet, cuius loca si omnia prosequeretur, in nimiam prolixitatem præfens Caput excreseret. Quapropter unumquemque dissectionis, & Galenicæ doctrinæ (quam omnes amplexi debemus) studiosum sedulo hortor, ut hæc nostra cum Galenilectione, diligenti interim inspectione, & sectione, quam suo loco statim prosequar, adhibita, conferre haudquaquā dedignetur, hocq; adhuc addi sinat, cercopithecis prorsus eandem esse speciem musculi brachij attollentis, cum hominum musculo. nam & in illis animalibus hunc musculus, uel Galeni gratia, non ignauiter aggressus sum. Canes autem, equi, boues in hoc articulo, non solum in ossibus, sed maxime in musculis & ligamentis, ab hominis constructione uariant. Musculus brachium recta ad deorsum agens, contrario munere illius musculi fungitur, qui omnibus suis contractis fibris, brachium pectori ad mouet, seu in anteriora agit, hic quoque carnosus similiter & crassus est, & inter cæteros huius articuli musculos uterque teres. Oritur autem carneo principio, ex inferiori scapulae basim angulo, à basi quidem modicam principij partē assumens, sed insignem ab inferiori scapulae costa, ex media enim costæ illius longitudine, basi scapulae propinqua, & ab externa gibbæ humilioris basis eius anguli sede, continua carnosaq; origine nascitur. Ad medium igitur longitudinis, inferioris costæ musculus hic, à scapulae osse abscedit, & modicè sursum in priora tensus, humerum seu brachij os accedens, in ualidum breuemq; sed latum cessat tendinem, illi ferè forma respondēt, quem musculus brachium pectori adducens, humero inserit. Neq; solum forma (quam ad latitudinem & crassitiē ac insertionem, secundum humeri longitudinem refero) præsentis musculi tendo, illius tendi niretponder, qui ad pectus mouet, uerum in eandem ferè regionem, illi duo musculi implantantur, in eorum medio interuallū demittentes, cui tendo musculi inferatur, quem deorsum uersus dorsum, ad illa brachium mouere paulo post subiiciam. Quamuis interim tendo musculi ab inferiori scapulae costa pronati, paulo uiciniū humeri capiti implantetur, quam illius tendo, quem brachium pectori adigere relatum est. Neque hic rursus me fugit, præsentē musculum inter brachium circumuertentes, à Galeno perperam recenseri, atq; ab illo musculum triangularem, & scapulae gibbum occupantem, & mihi in circumuertentium brachium clausum ponendum, ab ipso autorem ductus brachij ad dorsum poni. Verum studio, quum mihi res secus habere uideatur, ab ipsius dogmate recedo, uti profectō & tu quoq; es facturus, ubi affectu exuto, & iam admonitus sectionem aggredieris, aut debite administrantibus astabis. Nolle enim mihi hic fidem ex Libro dari, quum certa semper lege orem, ne qua fides Libris in ijs partibus habeatur, quæ nondum per sectionem uisæ sint. Brachium deorsum trahitur, à magno quodam, latroque admodum musculo, qui à spinarum apicibus, quæ à sexta thoracis uertebræ spina, ad ossis sacri usque medium habentur, principium sumit, non quidem id pluriū brachij motuum opificum modo crassum, sed omnino instar amplæ membranæ tenuē continuumq; ac recta linea à dictarum modo spinarum apicibus pronatum.

Tertius brachium mouentium.

Li. 5. de Partium usu, Li. 5. de Administrandis dissectionibus.

Quartus brachium mouentium.

Z Verum